

Bryssel, 12. maaliskuuta 2022
(OR. fr)

6978/22

Toimielinten välinen asia:
2021/0214(COD)

FISC 63
ECOFIN 201
ENV 190
UD 51
CLIMA 93

ILMOITUS

Lähtettäjä: Pysyvien edustajien komitea (Coreper II)
Vastaanottaja: Neuvosto

Asia: Asetus hiilirajamekanismin perustamisesta
Yleisnäkemys

I JOHDANTO

1. Eurooppa-neuvoston 10.–11. joulukuuta 2020 antamissa päätelmissä¹ Euroopan unionin jäsenvaltioiden valtion- tai hallitusten päämiehet kannattivat EU:n kasvihuonekaasupäästöjen nettovähennystavoitteeksi vähintään 55 prosenttia vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä ja kehottivat Euroopan komissiota ehdottamaan hiilidioksidipäästöjen tullimekanismia, jolla varmistetaan EU:n politiikkojen ympäristötavoitteiden tinkimättömyys ja vältetään hiilivuoto WTO:n sääntöjen mukaisesti.

¹ Asiak. EUCO 22/20, kohdat 14 ja 17.

2. Lisäksi eurooppalaisen ilmastolain² 2 artiklassa säädetään, että unionin laajuiset unionin oikeudessa säännellyt kasvihuonekaasujen päästöt ja poistumat on tasapainotettava unionissa viimeistään vuoteen 2050 mennessä siten, että nettopäästöt vähennetään nolnaan kyseiseen ajankohtaan mennessä, ja että unioni pyrkii sen jälkeen saavuttamaan negatiiviset päästöt. Lisäksi asiaankuuluvat unionin toimielimet toteuttavat unionin tasolla ja jäsenvaltiot kansallisella tasolla tarvittavat toimenpiteet, jotta tämä ilmastoneutraaliustavoite voidaan saavuttaa yhteisesti, ottaen huomioon, että on tärkeää edistää sekä oikeudenmukaisuutta että yhteisvastuuta jäsenvaltioiden kesken ja kustannustehokkuutta tämän tavoitteen saavuttamisessa.
3. Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi hiilirajamekanismin (carbon border adjustment mechanism, CBAM) perustamisesta³ julkaistiin 14. heinäkuuta 2021 osana 55-valmiuspakettia. Paketti koostuu joukosta ehdotuksia, ja se kattaa useita politiikan ja talouden aloja: ilmasto, energia ja polttoaineet, liikenne, rakennukset, maankäyttö ja metsätalous.
4. CBAM-asetusta koskevan komission ehdotuksen päätavoitteena on puuttua (ympäristötoimenpiteenä) EU:n ulkopuolisten maiden (joissa ilmastonmuutoksen torjuntaan sovellettavat politiikat eivät ole yhtä kunnianhimoisia kuin EU:n politiikat) epäsymmetristen ilmastopolitiikkojen aiheuttamaan hiilivuodon riskiin. Hiilirajamekanismin soveltamisella voidaan estää se, että unionin päästövähennysponnistelut kumotaan lisäämällä päästöjä unionin ulkopuolella siirtämällä tuotantoa EU:n ulkopuolisiin maihin tai lisäämällä hiili-intensiivisten tuotteiden tuontia. Ilman tällaista mekanismia hiilivuoto johtaisi todennäköisesti maailmanlaajuisen päästöjen kokonaiskasvuun ja loisi Euroopan teollisuudelle epätasapuoliset toimintaedellytykset.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/1119, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2021, puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta (EUVL L 243, 9.7.2021, s. 1).

³ Asiak. ST 10871/21 + ADD 1–6; [2021/0214 (COD)]

5. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea antoi lausuntonsa 8. joulukuuta 2021. Euroopan parlamentti toimittaa lausuntonsa lähitulevaisuudessa. Euroopan alueiden komitea ei ole vielä ottanut kantaa.

II TILANNEKATSAUS

6. Ehdotuksen käsittely aloitettiin vuonna 2021 ad hoc -työryhmässä. Edistymistä kuvataan yksityiskohtaisesti Ecofin-neuvoston joulukuussa 2021 hyväksymässä tilanneselvityksessä⁴.
7. Vuoden 2022 alusta alkaen puheenjohtajavaltio Ranska on järjestänyt useita ad hoc -työryhmän kokouksia tavoitteena päästä yhteisymmärrykseen yleisnäkemyksestä.
8. Teknisissä keskusteluissa voitiin käsitellä kaikkia CBAM-asetuksen kattamia kysymyksiä ja määrittää kompromissiehdotuksia, jotka vaikuttavat nyt hyvin pitkälti vakiintuneilta ja muodostavat perustan yhteisymmärryksen saavuttamiseksi neuvostossa.
9. Lisäksi ad hoc -työryhmässä käydyissä keskusteluissa tuotiin esiin tiettyjä kysymyksiä, jotka ovat tärkeitä hiilirajamekanismin täytäntöönpanon kannalta mutta jotka kuuluvat muiden välineiden soveltamisalaan. Nämä kysymykset, joita on tarkoitus käsitellä lähikuukausina, luetellaan ilmoituksen ST 6772/22 liitteessä, josta keskusteltiin pysyvien edustajien komiteassa 9. maaliskuuta.
10. Pysyvien edustajien komitean 9. maaliskuuta pidetyssä kokouksessa puheenjohtajavaltio pani merkille jäsenvaltioiden määränemmistön tuen ja totesi, että teksti toimitetaan neuvostolle yleisnäkemyksen muodostamista varten.

⁴ Asiak. ST 14574/21.

11. Yhden jäsenvaltion ilmaisevan kannan huomioon ottamiseksi CBAM-asetusehdotuksen johdanto-osan 52 kappaleeseen, joka koskee komission ennen 1. tammikuuta 2026 laatimaa arviointia, tehtiin muutoksia lisäämällä siihen viittaus mekanismin sosiaalisten vaikutusten ja sisämarkkinoiden kilpailukyvyn huomioon ottamiseen. Tässä yhteydessä on otettava huomioon myös saarialueiden ominaispiirteet ja rajoitukset.
12. Pysyvien edustajien komitea kannatti myös ilmoitusta ST 6772/22. Yhden jäsenvaltion pyynnöstä kyseisen asiakirjan liitteeseen lisättiin viittaus hiilen hinnoitteluvälineitä tai vastaavia välineitä soveltavien maiden välisen yhteenliittymän ("ilmastokerho") samanaikaiseen perustamiseen tavoitteena edistää kunnianhimoisten ilmastopolitiikkojen käyttöönottoa kaikissa maissa ja tasoittaa tietä hiilen maailmanlaajuiselle hinnoittelulle. Erään toisen jäsenvaltion pyynnöstä otettiin huomioon myös tarve etsiä ratkaisuja hiilirajamekanismin käyttöönotosta vientiin kohdistuviin haitallisiin vaikutuksiin.
13. Pysyvien edustajien komitea vahvisti, että ilmoituksen ST 6772/22 liitteen 1 kohdassa esitettyjen seikkojen käsittely on edettävä riittävästi ennen kuin neuvottelut Euroopan parlamentin kanssa voidaan aloittaa.
14. Asiakirjassa ST 7044/22 ja tämän ilmoituksen liitteessä olevassa kompromississa otetaan huomioon edellä esitetyt viimeisimmät mukautukset.

III PÄÄTELMÄT

15. Neuvostoa pyydetään

- a) muodostamaan yleisnäkemys tästä ehdotuksesta asiakirjassa ST 7044/22 olevan kompromissin pohjalta;
- b) panemaan merkille liite, koska on vahvistettu, että kyseisen liitteen 1 kohdassa esitettyjen seikkojen käsittelyn on edettävä riittävästi ennen kuin neuvottelut Euroopan parlamentin kanssa voidaan aloittaa.

Liite

Hiilirajamekanismia (CBAM) koskevasta asetusehdotuksesta laaditun yleisnäkemyksen osalta pantiin merkille seuraavat seikat.

1. Seuraavat kaksi kysymystä, jotka eivät kuulu hiilirajamekanismia koskevan asetuksen soveltamisalaan, ovat tärkeitä hiilirajamekanismin täytäntöönpanon kannalta:
 - a) CBAM-asetusta koskevan ehdotuksen 31 artiklan mukaisesti CBAM-todistusten palauttamisveloitteet tiukkenevat sitä mukaa, kun maksuttomia päästöoikeuksia jaetaan EU:n päästökauppajärjestelmää koskevalla direktiivillä käyttöön otetun hiilirajamekanismin soveltamisalaan kuuluville teollisuuden aloille.
 - b) Vientiin mahdollisesti liittyvän hiilivuodon rajoittaminen edellyttää asianmukaisia ratkaisuja, joiden avulla voidaan varmistaa taloudellinen tehokkuus, ympäristötavoitteiden tinkimättömyys ja WTO:n sääntöjen noudattaminen.
2. Lisäksi muistutetaan, että komissio on esittänyt omia varoja koskevia ehdotuksia, jotka perustuvat muun muassa CBAM-todistusten myynnistä saataviin tuloihin ja joita käsitellään päätösten tekemiseksi 1. heinäkuuta 2022 mennessä 16. joulukuuta 2020 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen mukaisesti.
3. Lisäksi todetaan, että hiilirajamekanismin käyttöönotto edellyttää kahdenvälisen, monenvälisen ja kansainvälisen yhteistyön kehittämistä kolmansien maiden kanssa, mukaan lukien hiilen hinnoitteluvälineitä tai vastaavia välineitä soveltavien maiden välisen yhteenliittymän ("ilmastokerho") samanaikaista perustamista tavoitteena edistää kunnianhimoisten ilmastopolitiikkojen käyttöönottoa kaikissa maissa ja tasoittaa tietä hiilen maailmanlaajuiselle hinnoittelulle.